

Het OH NAP AMR in een Europese context: kansen voor de dierlijke sector

Katie Vermeersch

DG APF – Coördinator pijler 'Dieren'

Anne Becker

DGZ - 7.2. Task Leader EU-JAMRAI 2

Volksgezondheid
Veiligheid van de Voedselketen
Leefmilieu

Symposium Antibioticumgebruik en -resistentie bij dieren in België in 2025

Brussel, 25/06/2026

Waar spreken we over?

- Nationaal OH NAP AMR
- Doelstellingen 2030
- Pijler 'Dieren'
- EU-JAMRAI 2
- Pijler 'Dieren' overview
- Pijler 'One-Health' overview
- Volgende stappen
- Conclusies

Nationaal OH NAP AMR?

- Gecoördineerd door de FOD Volksgezondheid
- OH actieterrein: mens, dier, milieu met overkoepelende OH pijler
- In samenwerking met
 - Federale en gefedereerde administraties
 - Stakeholders
- Politiek gevalideerd
- Budget neutral
- Dynamisch plan
- Ondersteund door EU-JAMRAI 2

TOTAAL 64 acties

- One Health: 6 acties
- Mens: 35 acties
- Dier: 19 acties
- Milieu: 4 acties

Doelstellingen 2030

Mens (EU Council Recommendations)

- **AMC:**
- -18 % t.o.v 2019
- 65 % in the WHO « Access » group
- **Resistente bloedstroominfecties (t.o.v. 2019) :**
- -6 % MRSA
- -12 % 3e-generatie cefalosporine-resistente E. coli
- -2 % carbapenem-resistente K. pneumoniae

Milieu

- Beperking van de contaminatie en verspreiding van AMR in het milieu

Dier (based on AMCRA Vision 2030)

- **Verkoop van antibiotica (t.o.v. 2011):**
 - -70 % van totale verkoop
 - -90 % van verkoop van CIA
- <1 % veebedrijven in de « alert zone »
- **Specifieke Maatregelen:**
 - Colistine verkoop onder 1 mg/kg
 - Stopzetting van met antibiotica gemedicineerde voeders

Pijler 'Dieren'

- Governance

- Stuurgroep dieren

- Gecoördineerd door de FOD coördinator van de pijler 'Dieren'
 - 1 vertegenwoordiger en 1 plaatsvervanger per 'sector'
 - Opdracht: uitvoerende, adviserende en voorbereidende taken

- Werkgroepen

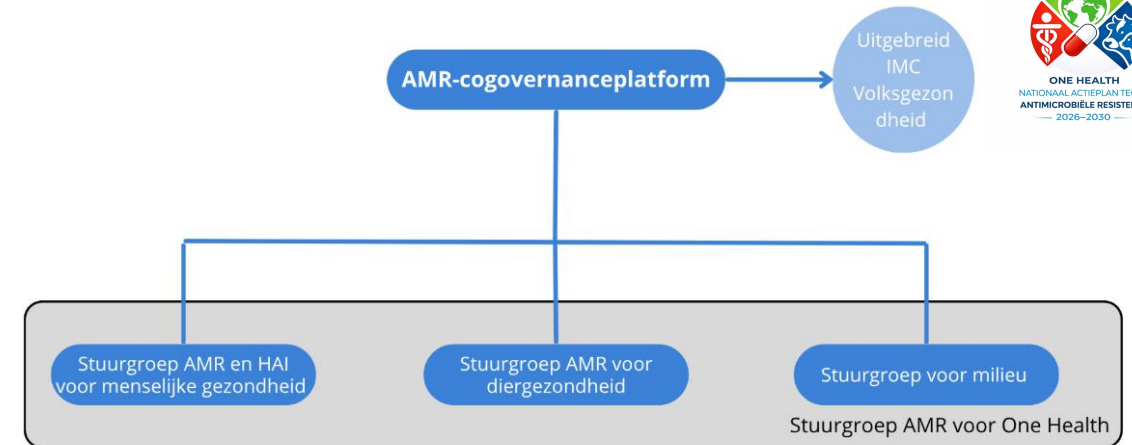
- Dynamisch plan

- Monitoring en evaluatie

- Zowel operationeel als impact
 - Methodiek nog uit te werken

- Nieuwe inzichten

- Output EU-JAMRAI 2 → input voor eigen nationale acties

Europese samenwerking voor de implementatie van een One Health AMR-beleid

NAP-ondersteuning

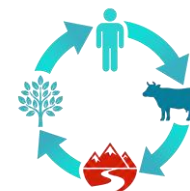
Alle 27 EU-lidstaten (en Oekraïne, Noorwegen en IJsland) ondersteunen bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun eigen Nationale Actieplan (NAP) tegen AMR.

Harmonisatie & Kennisuitwisseling

Delen van expertise, tools, data, richtlijnen en goede praktijken tussen lidstaten.

- Versterking Infectie Preventie Controle (IPC) en verantwoord antibioticagebruik (AMS)
- Diagnostiek

Versterking van de OH-respons op AMR

Europese coördinatie van nationale OH strategieën voor AMR-bestrijding:

- Sensibilisering & training
- One Health Surveillance
- Toegang tot antibiotica en andere tegenmaatregelen

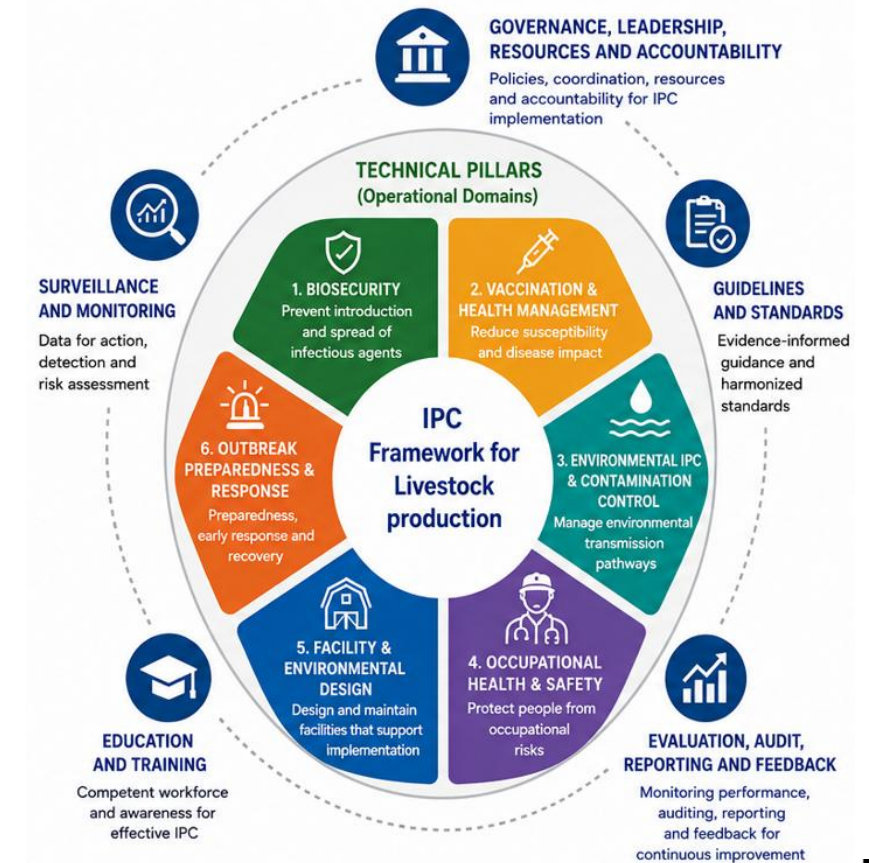

Van Europees kader naar ondersteuning van het Belgische NAP

IPC Framework Dierlijke Sector

- Strategisch - Operationeel en geharmoniseerd IPC Framework
- Kernelementen en adviezen voor robuuste IPC programma's
- Europese & nationale bevraging bij stakeholders

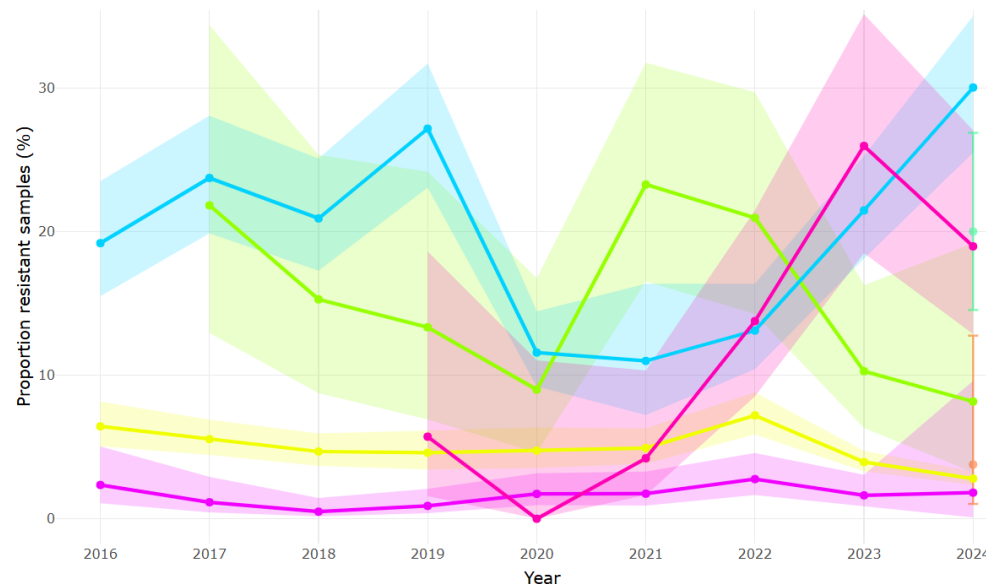
Co-funded by
the European Union

Van Europees kader naar ondersteuning van het Belgische NAP

EARS-Vet

- Europees surveillancenetwerk voor AMR in dierlijke pathogenen
- Harmonisatie van methodologie, dataverzameling, interpretatie en rapportering
- Monitoring van resistentietrends in Europa

Pijler 'Dier' overview

NAP AMR 2026-2030: Dierengezondheid

Verwachte resultaten - Vermindering van de ziektelast en de impact van infectieziekten op de menselijke en dierlijke gezondheid - Vermindering van de niveaus van antimicrobiële resistentie - Duurzame capaciteit om infectieziekten te behandelen		Doelstellingen 2030 : Gebruik van antibiotica : • –70 % van de totale verkoop van antibiotica ten opzichte van 2011 (aanbevelingen van de Raad van de EU) • –90 % van de verkoop van kritisch belangrijke antibiotica ten opzichte van 2011 • Maximale verkoop van 1 mg/kg biomassa per jaar aan colistine • Gefaseerde afbouw van het gebruik van gemedicineerde voeders die antibiotica bevatten
Strategieën voor gedragsverandering		Richtlijnen en beperkingen bij het voorschrijven Benchmarking Coaching rond antibioticaresistentie (AR-coaching) Verplichte maatregelen bij hoog gebruik Sensibilisatie, samenwerking en opleidingen (AMCRA)
Actiedomeinen	IPC	Uitbreiding van de AMCRA-formulieren met een module over infectiepreventie en controle (IPC) en alternatieven voor antibiotica (A.2.7)
	Sociale en omgevingsdeterminanten	<i>Vlaanderen: ondersteunende maatregelen in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid voor de periode 2023-2027 (A.3.1)</i> Premie voor dierenartsen en invoering van het elektronisch voorschrift (A.3.2) Ondersteuning van processen voor dierenartsen om over te stappen naar een economisch model gebaseerd op preventie en begeleiding (A.3.3)
	AMS	Herziening en uitbreiding van het AMCRA-formulieren naar overige diersoorten (A.4.8) Richtlijnen voor snellisten in de dierenartsenpraktijk en voor de surveillance van antimicrobiële resistentie (A.4.9)
	Gemeenschapsbewustmaking en bevordering van gunstig gedrag	Sensibiliseringscampagne (One Health) (A.5.1) Terreincontrole van de juistheid van de gegevens over antibioticagebruik geregistreerd in Sanitel-Med (A.5.4) Verzekeren van de werking van de eenheid advies en communicatie van de vzw AMCRA via een structurele financiering door het FAGG en de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en financiering van het FAVV (A.5.6 a, b en c))
	Toegang	Bepaling van mogelijke pistes om de beschikbaarheid van antibiotica en vaccins in de diergeneeskunde te verbeteren (A.6.1)

Ondersteunen- de factoren	Regelgeving en wetgeving	Interventies na verplichte begeleiding (B.1.3) Validatieproces voor AMCRA-formularia en wettelijke verplichting tot gebruik ervan (B.1.4)
	Governance	AMR-governanceplan (B.2.1)
	Surveillance / Data for action	Specifieke surveillance om het ontstaan van resistentie tegen voor de volksgezondheid kritisch belangrijke antibiotica te detecteren bij Gram-positieve bacteriën geïsoleerd bij dieren (B.3.1) Gegevensverzameling, analyse en benchmarking van het antibioticagebruik bij voedselproducerende dieren (VPD), geregistreerd in Sanitel (B.3.8) Surveillance van resistentie bij Gram-negatieve bacteriën in slachthuizen (B.3.9) Jaarlijkse opvolging van antimicrobiële resistentie (AMR) bij Gram-positieve bacteriën geïsoleerd bij voedselproducerende dieren (B.3.10)
	Laboratoria	Oprichting van een interlaboratoir netwerk voor de opvolging van antibioticaresistentie bij dierlijke pathogenen en voor de verbetering van de kwaliteit van deze testen ("AMR Patho") (B.5.2)
	Onderzoek, innovatie en digitale technologieën	Bedrijfsspecifiek actieplan binnen FarmFit (B.6.4) Uitbreiding van de gegevensverzameling via de VAMReg-tool voor benchmarking van dierenartsen in aquacultuur, bij paarden en gezelschapsdieren (B.6.6) Verzameling van private gegevens over antibioticagebruik op bedrijfsniveau, uitgevoerd door en voor sectororganisaties (B.6.7) AMCRA-website – stakeholderanalyses (B.6.8)
Opvolging, evaluatie en bijsturing		AMR-onderzoeksplan (nog te bepalen – One Health) (C.1) BELMAP – One Health-rapport over het gebruik van antimicrobiële middelen en resistentie in België (C.2) Uitbreiding van de surveillance naar carbapenemase-producerende enterobacteriën (CPE) bij voedselproducerende dieren (C.3)

Pijler 'One- Health' overview

NAP AMR 2026-2030: One Health

Verwachte resultaten - Sensibilisering van de gemeenschap en van professionals binnen een One Health benadering - Bundeling van de gegevens in een One Health rapport, en uitbreiding van de intersectorale surveillance van resistentie via de benutting van bestaande gegevens		Doelstellingen 2030 (Aanbevelingen van de Raad van de EU): Tegen 2030 wil België ambitieuze doelstellingen bereiken op het vlak van menselijke gezondheid, diergezondheid en milieu om antimicrobiële resistentie (AMR) te bestrijden, in lijn met de EU-doelstellingen en rekening houdend met de nationale prioriteiten, via een "One Health"-benadering (zie doelstellingen per sector).
Gedragsveranderingsstrategieën		Communicatie Versterkte coördinatie Geharmoniseerde protocollen Kennisdeling Vergelijkende gegevens Monitoring en evaluatie
Actiedomeinen	Sensibilisering van de gemeenschap	One Health AMR-communicatieplan (A.5.1)
Faciliterende factoren – Ondersteunende acties	Governance en leiderschap	AMR Governanceplan (B.2.1)
	Surveillance	Specifieke monitoring om het ontstaan van resistentie tegen voor de volksgezondheid cruciaal belangrijke antibiotica te detecteren bij Gram-positieve bacteriën geïsoleerd uit dieren (GramPos_Selective). (B.3.1)
Kennisversterkende activiteiten		One Health AMR onderzoeksplan (C.1)
		BELMAP - One Health-rapport over het gebruik van antimicrobiële middelen en resistentie in België (C.2)
		Uitbreiding van de surveillance naar carbapenemase-producerende Enterobacterales (CPE) bij voedselproducerende dieren (C.3)

Volgende stappen

- Budgetten verwacht begin juli → effectieve start
- Validatie samenstelling stuurgroep lopende
- Aanpassingen OH NAP AMR naar aanleiding van Publieke Consultatie: najaar 2026

Conclusies

- OH NAP AMR 2026-2030 is een feit
 - Politieke validatie
 - Budget
- 19 acties voor de dierlijke sector + 6 OH acties
- Dynamisch NAP
- Ondersteuning door EU JAMRAI 2
 - Verhoogde implementatie binnen EU
 - Harmonisatie
 - Specifieke ondersteuning voor Belgische acties

Bedankt voor uw aandacht!

Vragen?

